

Datovou schránkou

K č. j.: KHSZL 12052/2015

Podatel:

Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s., sídlem Purkyňova 2933/2, 695 01 Hodonín, IČO: 494 54 544

Právně zastoupen:

Frank Bold advokáti, s.r.o.,

se sídlem v Brně, Údolní 33, 602 00 Brno, IČ 283 59 640, ID DS: auwd5w7

Podnět k vydání závazného stanoviska

*Příloha: sdělení ze dne 25. 8. 2016, č. j. KHSJM 46378/2016/HO/HOK
plná moc právního zástupce*

I.

Podatel podává **podnět** ke Krajské hygienické stanici Zlínského kraje (dále jen „KHS ZK“), jakožto příslušnému orgánu dle 82 odst. 1, § 82 odst. 2 písm. i) a § 77 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „ZOVZ“), **k vydání nového závazného stanoviska k řízení o stanovení dobývacího prostoru Uherský Ostroh na výhradním ložisku štěrkopísku Moravský Písek**, které by nahradilo vydané závazné stanovisko KHS ZK ze dne 7. 7. 2015, č. j. KHSZL 12052/2015, sp. zn. KHSZL/12052/2015/2.5/HOK/ZL/JAV-02 (dále jen „původní ZS“), jelikož nastaly skutečnosti, které vydání nového závazného stanoviska odůvodňují.

II.

Původní ZS je závazným stanoviskem ve smyslu § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘ“), není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jeho obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu.

Dle § 149 odst. 5 SŘ platí, že nezákonné závazné stanovisko lze zrušit nebo změnit v přezkumném řízení, k němuž je příslušný nadřízený správní orgán správního orgánu, který vydal závazné stanovisko. Jestliže správní orgán při své úřední činnosti zjistí, že jiný správní orgán učinil nezákonné závazné stanovisko, dá podnět správnímu orgánu příslušnému k přezkumnému řízení a vyčká jeho rozhodnutí.

V § 149 odst. 4 SŘ stanoví, že pokud odvolání směřuje proti obsahu závazného stanoviska, vyžádá odvolací správní orgán potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska.

Obecně tedy platí, že nezákonnost závazného stanoviska lze namítat v podnětu k přezkumnému řízení nebo v rámci odvolání směřujícího proti konečnému rozhodnutí, jehož je závazné stanovisko podkladem. Nicméně podatel z následující **judikatury dovozuje, že v určitých situacích lze rovněž žádat o vydání nového závazného stanoviska, které nahradí závazné stanovisko původní.**

Konkrétně jde o rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 9. 11. 2011, č. j. 9 As 53/2011 – 67. NSS v této věci posuzoval, zda potvrzující stanovisko Ministerstva životního prostředí k závaznému stanovisku je či není rozhodnutím samostatně přezkoumatelným ve správním soudnictví, přičemž k tomu uvedl následující: *„Podle § 75 odst. 2 s. ř. s. soud přezkoumá v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí. Byl-li závazným podkladem přezkoumávaného rozhodnutí jiný úkon správního orgánu, přezkoumá soud k žalobní námitce také jeho zákonnost, není-li jím sám vázán a neumožňuje-li tento zákon žalobci napadnout takový úkon samostatnou žalobou ve správním soudnictví. Podle tohoto ustanovení postupoval krajský soud a vzhledem ke skutečnosti, že proti podkladovým závazným stanoviskům stěžovatelova konečného rozhodnutí směřovaly žalobní námítky, přezkoumal v rámci přezkumu konečného rozhodnutí stěžovatele také je. Přitom zjistil, že postup orgánů ochrany přírody a krajiny při vydávání předmětných závazných stanovisek **vykazuje zásadní vady spočívající v nerespektování nového správního řádu při postupu orgánů ochrany přírody a krajiny, které nelze přehlédnout, neboť mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé.** Z tohoto důvodu přistoupil ke zrušení konečného rozhodnutí stěžovatele i správního orgánu I. stupně, která bez dalšího vycházela ze znění těchto negativních závazných stanovisek. Nejvyšší správní soud podotýká, že takový postup byl sice ze strany správních orgánů v souladu s § 149 odst. 3 s. ř., podle kterého jestliže bylo v průběhu řízení o žádosti vydáno závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti vyhovět, neprovádí správní orgán další dokazování a žádost zamítne, **má však v souladu s názorem krajského soudu za to, že na základě tohoto ustanovení však nelze přehlížet nezákonnost vydaných závazných stanovisek.** Jak bylo uvedeno výše, ta jsou přezkoumatelná v rámci správního soudnictví na základě § 75 odst. 2 s. ř. s. spolu s konečným rozhodnutím odvolacího orgánu a jejich nezákonnost má dopad na výsledek správního řízení ve věci samé. Zdejší soud proto opakuje, že při zjištěné nezákonnosti subsumovaného aktu je nutno rozhodnutí správních orgánů rozhodujících ve věci samé bez dalšího zrušit“ a dále*

*„K danému zdejší soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 As 37/2005 - 83, publikovaný pod č. 1324/2007 Sb. NSS, podle kterého sice ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s., jakož ostatně ani žádný jiný právní předpis, nezakládá pravomoc správních soudů subsumované akty v rámci soudního přezkumu zrušovat, **měla-li však zjištěná nezákonnost subsumovaného aktu vliv na zákonnost žalobou napadeného aktu finálního, zruší soud tento finální akt a s nezákonností subsumovaného aktu se vypořádá v odůvodnění svého rozsudku. Pokud správní soud vysloví nezákonnost závazných stanovisek vydaných dotčenými správními orgány, jsou správní orgány***

rozhodující ve věci samé povinny si pořídit nová a bezvadná závazná stanoviska. Na tom nic nemění, že původní nezákonná závazná stanoviska nebyla zrušena. Tato stanoviska jsou ve vztahu k danému případu nezákonná a nelze na základě nich dále rozhodovat. Nejvyšší správní soud se tak plně ztotožňuje s pokynem krajského soudu o nutnosti pořízení nových závazných stanovisek pro nové rozhodování o žádosti žalobkyně.

Podatel je přesvědčen, že výše uvedený názor NSS lze aplikovat i na danou situaci a případnou nezákonnost původního ZS nelze přehlížet, naopak by měl příslušný správní orgán nezákonný stav sám napravit. Podatel dále konkrétně uvádí, v čem spatřuje nezákonnost původního ZS.

V původním ZS došlo k udělení souhlasu k návrhu na stanovení dobývacího prostoru Uherský Ostroh na výhradním ložisku štěrkopísku Moravský Písek (dále jen „záměr“). KHS ZK při posuzování o udělení souhlasu vycházela z tehdy platného ZOVZ, který byl však v důsledku novelizace provedené zákonem č. 202/2017 (dále jen „novela“) od 1. 11. 2017 (datum účinnosti novely) změněn. **V důsledku novely došlo k navýšení povinností vyžadovaných po provozovateli vodovodu pro veřejnou potřebu** (dále jen „provozovatel“), konkrétně jde zejména o následující ustanovení § 3a odst. 9 ZOVZ a § 3c ZOVZ:

§ 3a odst. 9 ZOVZ

(9) Dále jsou osoby uvedené v § 3 odst. 2, s výjimkou osob uvedených v § 3 odst. 2 písm. b), povinny zajistit, aby byly na jejich internetových stránkách nebo způsobem v místě obvyklým veřejně přístupné aktuální informace o

a) jakosti dodávané pitné vody a chemických látkách a chemických směsích použitých k úpravě této vody,

b) tom, zda bylo zpracováno posouzení rizik podle § 3c odst. 1 písm. f) a v jakém roce, a

c) tom, zda byla v rámci posouzení rizik podle § 3c odst. 1 písm. f) zjištěna nepřijatelná rizika a přijata příslušná nápravná opatření.

§ 3c ZOVZ

(1) Osoby uvedené v § 3 odst. 2 jsou povinny vypracovat provozní řád, který obsahuje

a) údaje o zdroji a místě odběru vzorků surové vody,

b) základní údaje o technologii úpravy vody, používaných chemických látkách a chemických směsích,

c) údaje o opatřeních nutných pro omezení nepřijatelných rizik v celém systému zásobování,

d) předpokládaný počet zásobovaných osob,

e) monitorovací program,

f) posouzení rizik, nejde-li o osoby uvedené v § 3 odst. 2 písm. b) a dále o osoby uvedené v § 3 odst. 2 písm. c) a d), pokud dodávají pitnou vodu do objektů se sezónním provozem, a

g) způsob vedení záznamů o kontrole funkce systému zásobování a o provádění údržby.

(2) Monitorovací program obsahuje plán

a) sběru a rozborů bodových vzorků vody nebo měření zaznamenaných procesem průběžného monitorování včetně způsobu stanovení míst odběru vody,

b) kontroly záznamů funkčnosti a stavu údržby zařízení,

c) kontroly úpravy vody, odběru vzorků vody, akumulací a rozvodné infrastruktury a

d) kontroly ochranného pásma.

(3) Monitorovací program zpracovaný podle odstavce 2 musí umožňovat

a) ověřit, že opatření zavedená za účelem kontroly rizik pro veřejné zdraví fungují účinně v celém řetězci zásobování vodou, a to od povodí přes místo odběru, úpravu, akumulaci a distribuci ke konečnému odběrateli,

b) poskytnutí informací o jakosti vyráběné a dodávané pitné vody,

c) ověřit, že u odběratele a další osoby v obdobném postavení je voda zdravotně nezávadná a odpovídá všem požadavkům stanoveným prováděcím právním předpisem nebo rozhodnutím vydaným podle § 3 odst. 4, § 3a odst. 1 a 3 nebo § 21 odst. 2 příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví, a

d) určit nejvhodnější způsoby zmírňování rizik pro veřejné zdraví.

(4) Způsob provádění monitorovacího programu podle odstavců 2 a 3 stanoví prováděcí právní předpis.

(5) Posouzení rizik obsahuje

a) popis systému zásobování vodou,

b) popis zjištěných nebezpečí a odhad jejich závažnosti a

c) stanovení nápravných nebo kontrolních opatření k odstranění nebo zmírnění nepříjemných rizik v celém systému zásobování.

Postup vypracování posouzení rizik a hodnocení výsledků tohoto postupu stanoví prováděcí právní předpis.

(6) Osoby uvedené v § 3 odst. 2 jsou povinny předložit návrh provozního řádu podle odstavce 1 ke schválení příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví.

(7) Osoby uvedené v § 3 odst. 2 jsou povinny provozní řád podle odstavce 1 průběžně přezkoumávat a aktualizovat a vždy při změně podmínek provozu předkládat návrh změn ke schválení příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví; pokud nedochází ke změně provozního řádu, jsou povinny předkládat provozní řád podle odstavce 1 ke schválení příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví nejméně jednou za 5 let.

(8) Ve vztahu k informacím, které získá orgán ochrany veřejného zdraví v rámci schvalování provozního řádu, se nepostupuje podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Původní ZS je v současné době jedním z podkladových stanovisek pro řízení zahájené u Obvodního báňského úřadu Jihomoravského kraje o stanovení dobývacího o záměru (řízení je aktuálně přerušeno z důvodu podání podnětu k přezkumnému řízení ohledně stanoviska EIA). Podatel se důvodně obává, že pokud by KHS ZK záměr nově v důsledku změny legislativy neposoudila, do budoucna by mohla nastat situace, že podatel, jakožto provozovatel vodovodů a kanalizací Hodonín, nebude moci některé zákonem vyžadované povinnosti reálně naplňovat (viz § 3c odst. 1 písm. c) ZOVZ či § 3c odst. 5 písm. c) ZOVZ). Podatel upozorňuje také na skutečnost, že novela odkazuje na prováděcí předpis, který však prozatím nebyl vydán. I v tomto ohledu existuje určitá právní nejistota, jak má podatel, jakožto provozovatel, do budoucna své povinnosti plnit.

Podatel nejenže si je již v této fázi vědom některých rizik souvisejících s případným vydáním rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru (na což dotčené orgány pomocí různých právních instrumentů neustále upozorňuje), ale v důsledku citované novely ZOVZ má za to, že nebude schopen navrhnout taková efektivní opatření, která by rizika mohla minimalizovat (jak nově vyžaduje § 3c odst. 1 písm. c) ZOVZ či § 3c odst. 5 písm. c) ZOVZ). Podatel k tomuto podnětu připojuje argumentační materiál RNDr. Datla, Ph.D. a Ing. Uhlíka, Ph.D., ve kterém jsou jednotlivá rizika podrobně popsána.

Nad to podatel dodává, že v souvislosti s případnou realizací záměru nebude schopen garantovat plnění některých dalších povinností stanovených zákonem, např. § 4 odst. 5 ZOVZ, podle něž *Existuje-li u dané zásobované oblasti podezření na výskyt dalších látek nebo mikroorganismů neupravených prováděcím právním předpisem, osoba uvedená v § 3 odst. 2 neprodleně zjistí koncentraci nebo množství této látky nebo mikroorganismu a oznámí tuto skutečnost příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví. V oznámení uvede kromě náležitostí podání stanovených správním řádem zásobovanou oblast, množství dodávané vody za den, počet zásobovaných obyvatel, odběrové místo, na kterém byla látka nebo mikroorganismus zjištěn, látku nebo mikroorganismus, jichž se oznámení týká, výsledky všech provedených rozborů, původ látky nebo mikroorganismu, pokud je znám, a plán nápravných opatření. Orgán ochrany veřejného zdraví na základě oznámení osoby nebo vlastního šetření určí hygienický limit pro výskyt takových látek nebo mikroorganismů, jsou-li ve vodě obsaženy v koncentraci nebo množství, které neohrožuje veřejné zdraví. Osoba uvedená v § 3 odst. 2 je povinna kontrolovat dodržení hygienického limitu v četnosti stanovené prováděcím právním předpisem pro výskyt ostatních ukazatelů pitné vody, neurčí-li příslušný orgán ochrany veřejného zdraví postupem podle věty třetí jinak.*

Vzhledem ke skutečnosti, že v povodí Moravy jsou identifikovány potenciální zdroje znečištění (viz např. informace o Plánu oblasti povodí Moravy: http://www.pmo.cz/pop/2009/Morava/End/b-uzivani/b-4.html#b_4_1), podatel upozorňuje, že v případě zaplavení vzniklého jezera povodňovou vlnou nebude z jeho strany, jakožto provozovatele, reálné ve vodě dodávané skupinovým vodovodem Bzenec – komplex objektivně vyhodnotit podezření na výskyt dalších látek nebo mikroorganismů neupravených prováděcím právním předpisem (tj. vyhláškou č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody). Dále s vysokou pravděpodobností hraničící s jistotou v důsledku případné povodně nebude možné zjistit druh a koncentrace nebo množství látek potenciálně obsažených ve vodě, a to ani po odeznění povodňové situace.

Dále podatel upozorňuje na sdělení ze dne 25. 8. 2016, č. j. KHSJM 46378/2016/HO/HOK (které příkládá v příloze tohoto podnětu), dle něhož v případě realizace záměru nemůže garantovat trvalé a spolehlivé plnění povinností vyplývajících z § 3 odst. 2 ZOVZ, tj. zajistit, aby dodávaná pitná voda měla jakost pitné vody stanovenou vyhláškou č. 252/2004 Sb. či jakost povolenou nebo určenou.

III.

Podatel je z výše uvedených důvodů přesvědčen, že je vysoce žádoucí, aby bylo vydáno závazné stanovisko nové, které nahradí původní ZS, jehož vydání bude předcházet nové posouzení záměru KHS ZK, zohledňující novelu ZOVZ.

Současně podatel žádá, aby mu bylo ze strany KHS ZK v souladu s § 42 SŘ do 30 dnů sděleno, zda bylo nové závazné stanovisko vydáno, případně byl informován o dalším postupu ve věci.

V Brně dne 20. 11. 2017

Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s.